

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара
Олег МАРЕНКОВ

«10» 04 2025 р.

ВИСНОВОК

Про наукову новизни, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Петера Германа Геннадійовича «Кримінологічна модель космічної безпеки в
умовах глобалізаційних процесів» представленої на здобуття ступеня доктора
філософії за спеціальністю 081 Право

ВИГЯГ

з протоколу № 03 від 07 квітня 2025 року фахового семінару (об'єднаного
(міжкафедрального) наукового семінару) юридичного факультету
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Головуючий на фаховому семінарі (об'єднаному (міжкафедральному)
науковому семінарі юридичному факультету д-р юрид. наук, проф., професор
кафедри адміністративного і кримінального права **О. Л. Соколенко**

Секретар фахового семінару (об'єднаного (міжкафедрального) наукового
семінару юридичного факультету канд. юрид. наук, доц., доц. кафедри цивільного,
трудового та господарського права **О.А. Грабильнікова**.

Присутні: 14 з 17 членів міжкафедрального семінару: д-р юрид. наук, проф.
О.Л. Соколенко (12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право); д-р юрид. наук, проф. Т. В. Корнякова (12.00.08 –
кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право); д-р юрид. наук,
проф. Н. С. Юзікова (12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-
виконавче право); канд. юрид. наук, доц., доц. О.А. Грабильнікова (12.00.02 –
конституційне право; муніципальне право); д-р юрид. наук, проф. О. В. Сачко
(12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність); канд. юрид. наук, доц. О. П. Литвин (12.00.07 –
адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право); д-р юрид.
наук, доц. С. А. Кобрусєва (12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове
право; інформаційне право); канд. юрид. наук, доц. О. В. Лахова (12.00.08 –
кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право); д-р юрид. наук,
проф. К. В. Бережна (12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право); канд. юрид. наук, доц. Л. М. Мудрисєвська (12.00.01 – теорія
та історія держави і права; історія політичних і правових учень); канд. юрид. наук,
доц. Т.М. Заворотченко (12.00.02 – конституційне право; муніципальне право);
канд. юрид. наук, проф. І. Г. Алексєєнко (12.00.01 – теорія та історія держави
і права; історія політичних і правових учень); д-р юрид. наук, проф. І. В. Патерило
(12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право),
д-р юрид. наук, проф. О. В. Марченко (12.00.07 – адміністративне право і процес;

фінансове право; інформаційне право).

Відсутні: д-р юрид. наук, доц. Н. П. Капітаненко (12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право); д-р юрид. наук, старш. наук. співроб. НПЦ НАН України і МОН України Є. А. Булат (12.00.03 – цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право); д-р істор. наук, проф. В. М. Калашніков (12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень).

Запрошені: аспірант 3 року навчання Петер Г. Г.

Порядок денний: розгляд і обговорення дисертаційної роботи Петера Германа Геннадійовича «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Тема дисертації затверджена вченою радою Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, науковим керівником призначено доктора юридичних наук, проф. Тетяну Всеволодівну Корнякову (протокол № 12 від 30.06.2022 р.).

Підготовка здобувача третього рівня вищої освіти здійснюється за акредитованою освітньо-науковою програмою «Право» зі спеціальності 081 Право (Сертифікат про акредитацію освітньої програми 8127, дійсний до 01.07.2029 р.)

СЕКРЕТАР, канд. юрид. наук, доц., доц. кафедри цивільного, трудового та господарського права О.А. Грабильнікова, ознайомила присутніх з основними відомостями про здобувача.

Петер Герман Геннадійович народився 11 квітня 1994 року у м. Сімферополь. Громадянин України. У 2018 році закінчив Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого і отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Право» та здобув кваліфікацію магістра. Диплом магістра з відзнакою М18 №066575 від 27.02.2018 р.

У 2022 році зарахований до аспірантури Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара за спеціальністю 081 Право за заочною формою (наказ №457с від 02.05.2022 р.), дата завершення 01.05.2026 р. Індивідуальний план роботи аспіранта виконано в повному обсязі.

Має досвід практичної роботи в сфері права. Загальний юридичний стаж складає 4 роки.

Роботу виконано відповідно до напрямів наукових досліджень Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара: за темою «Модернізація національного підходу до вирішення проблем правового захисту людини і суспільства у контексті сучасних глобальних викликів» (2022-2024 рр., №0122U00109), в якій автором запропоновано кримінологічну модель космічної безпеки як складової міжнародної безпеки, сформовано концепт «міжнародна космічна безпека» та визначено перспективи розвитку міжнародного космічного права в системі права міжнародних договорів (угод) і декларацій; за темою

«Розробка інноваційних стратегем сталого розвитку економічних систем з використанням технологій штучного інтелекту» (2025-2027 рр., №0125U001861), де автором було проаналізовано космічне право України в контексті сталого розвитку та можливості використання технологій штучного інтелекту як складової міжнародної безпеки.

Дисертаційну роботу виконано в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара. Є висновок наукового керівника, д-ра юрид. наук, проф. Корнякової Тетяни Всеволодівни та висновки фахівців-експертів відповідно до встановлених вимог.

За темою дисертації опубліковано 9 наукових праць, серед яких 4 статей в наукових фахових виданнях України категорії Б, 4 тез доповідей та матеріалів конференцій, 1 розділ в колективній монографії.

Також наявні акти про впровадження результатів дисертаційної роботи в практичну діяльність Національного центра аерокосмічної освіти молоді імені О.М. Макарова, підтверджено Актом №80 від 14.03.2025р. Результати дисертаційної роботи впроваджено в навчальний процес Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара при викладанні дисциплін «Кримінологія», «Кримінальний процес», «Кримінально-виконавче право», «Організація судових та правоохоронних органів» (Довідка № 87-904-13 від 07.03.2025 р.).

СЛУХАЛИ:

Обговорення дисертаційної роботи Петера Германа Геннадійовича «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

За результатами перевірки дисертаційної роботи Петера Германа Геннадійовича «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право на плагіат програмою «StrikePlagiarism» виявлено, унікальність тексту складала 95.61 %, після детального аналізу звіту подібностей, встановлено, що основну масу подібностей становлять збіги юридичної термінології та випадкові збіги словосполучень. Таким чином, на підставі перевірки зроблено висновок: робота Петера Г.Г. має високий рівень оригінальності та може бути допущена до захисту.

Перевірку на плагіат здійснювала комісія у складі: канд. юрид. наук, доц. кафедри цивільного, трудового та господарського права Грабильнікова О.А.; канд. юрид. наук, доц. кафедри адміністративного і кримінального права Лахова О.В.; викладач кафедри адміністративного і кримінального права Дриголь О.О.

Робота розглядалась двома фаховими експертами – канд. юрид. наук, доц. кафедри адміністративного і кримінального права Лахова О.В. та д-р юрид. наук, проф. кафедри адміністративного і кримінального права Сачко О. В.

Робота виконана на 217 сторінках, робота структурована, є анотація, зміст, вступ, основна частина, висновки, практичні рекомендації, перелік джерел і додатки.

Доповідь Г.Г. Петера:

Добрий день шановні колеги, члени наукового міжкафедрального засідання!

Дозвольте представити результати дисертаційної роботи на тему «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів», яка подається на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право. Науковий керівник: д-р юрид. наук, професор, зав.кафедри адміністративного і кримінального права Корнякова Тетяна Всеволодівна.

Актуальність теми. У ХХІ столітті космічна діяльність набула якісно нового масштабу, що супроводжується активною участю як держав, так і приватних корпорацій у дослідженні та освоєнні космічного простору. Глобалізаційні процеси сприяють поширенню космічних технологій, але водночас створюють нові виклики для безпеки, серед яких особливе місце посідають криміногенні загрози, пов'язані з діяльністю в космічній сфері. Серед таких загроз – кібератаки на об'єкти космічної інфраструктури, незаконне використання супутникових систем, розповсюдження технологій подвійного призначення, а також потенційне використання космосу з терористичною або військовою метою. На тлі відсутності чітко сформованої міжнародної кримінологічної моделі зростає потреба реагування на подібні ризики в науковому осмисленні даної проблематики.

Наявні підходи до забезпечення космічної безпеки переважно зосереджені на технічних та політико-правових аспектах, тоді як кримінологічний компонент залишається недостатньо розробленим. Саме тому виникає потреба у формуванні цілісної кримінологічної моделі космічної безпеки, яка враховувала б специфіку правопорушень у космічному просторі, механізми їх запобігання, а також інституційні можливості держав та міжнародного співтовариства щодо протидії цим загрозам.

Наявність такої моделі є надзвичайно важливою, оскільки вона дозволить сформувати системну й прогностичну основу для оцінювання криміногенних ризиків у космосі, розробити ефективні превентивні заходи, удосконалити національні та міжнародні правозастосовчі механізми. Упровадження кримінологічної моделі сприятиме також інтеграції зусиль різних держав у сфері кримінально-правового регулювання космічної діяльності, підвищенню рівня загальної безпеки, а також зміцненню глобального правопорядку у космічному просторі.

Дослідження даної проблеми є надзвичайно актуальним у контексті розробки новітніх підходів до кримінологічної науки, з урахуванням транснаціонального характеру космічної діяльності, динаміки глобальних загроз і необхідності забезпечення стабільності міжнародного правопорядку в космосі.

Мета роботи. Саме тому метою дослідження є виявлення проблем зростання загроз міжнародній космічній безпеці на підставі комплексного аналізу нормативної бази міжнародного космічного права, розкриття специфіки міжнародної космічної безпеки як системи для формування цілісної концепції кримінологічної моделі міжнародної космічної безпеки та розробка практичних рекомендацій щодо асекурації міжнародної кримінологічної космічної безпеки новим змістом.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають у процесі розроблення кримінологічної моделі космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів здатних стабілізувати, регулювати або вносити позитивні зміни у стан об'єкта з метою запобігання та протидії міжнародним правопорушенням в космічній сфері (діяльності), зменшення її негативного та руйнівного впливу на суспільні відносини як в межах середовища проживання людства так і за його межами – космічному просторі.

А предметом дослідження є кримінологічна характеристика міждержавних відносин з приводу космічного простору, які підлягають врегулюванню міжнародним космічним законодавством.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що робота є першим комплексним дослідженням, у якому використано новітні досягнення космічного, міжнародного, кримінологічного та адміністративного права, що дозволило по-новому вирішити завдання забезпечення міжнародної космічної безпеки. У результаті проведеного дослідження сформульовано та обґрунтовано низку положень та висновків, які наділені теоретичною та практичною значущістю, а також конкретизують наукову новизну дисертаційної роботи.

Дозвольте більш детально зупинитися на основних положеннях роботи.

В дисертації досліджено сучасний стан та тенденції міжнародної космічної безпеки, зокрема кримінологічно-небезпечні аспекти, а також виявлено причинно-наслідкові зв'язки конфліктності міжнародних космічних відносин, які потребують нормативно-правового регулювання. Це підкреслює необхідність розробки ефективних правових механізмів, спрямованих на запобігання, контроль та врегулювання конфліктних ситуацій у космічному просторі. Враховуючи технологічний розвиток у сфері космічних досліджень, постає потреба у створенні спеціального міжнародного напрямку в кримінологічній науці – космічної кримінології, яка дозволить комплексно аналізувати ризики, запобігати можливим правопорушенням і забезпечувати безпечний розвиток космічної діяльності.

Також в роботі було здійснено характеристику сучасного стану криміногенної обстановки в космічній діяльності в умовах глобалізації, обмеженості правозастосування міжнародного космічного права та сформульовано визначення об'єкту дослідження. Враховуючи ці фактори, проведено комплексний науковий аналіз рівня криміногенної ситуації, що дозволяє визначити ключові напрями стабілізації, регулювання та вдосконалення заходів космічної безпеки. Особливу увагу було приділено правовим механізмам запобігання та протидії міжнародним правопорушенням у космічній сфері, включаючи розробку спеціальних норм та стандартів, спрямованих на посилення правозастосування. Крім того, було досліджено потенційний вплив криміногенної обстановки на глобальну безпеку держав, що беруть участь у космічній діяльності. Міжнародна космічна безпека потребує від держав-учасниць конкретних дій в політичних процесах, і може бути визначена як результат розумної і виваженої політики, спрямованої на формування ефективних гарантій міжнародної космічної безпеки та запобігання правопорушень в космічній сфері. Адже в умовах трансформації системи міжнародних відносин та для забезпечення функціонування ефективної системи

міжнародної космічної безпеки необхідно враховувати політичну, економічну та військову складові її забезпечення, які знаходяться під впливом глобалізаційних та внутрішньодержавних процесів. Важливим аспектом є зменшення негативного та деструктивного впливу таких правопорушень на суспільні відносини як у межах земного середовища, так і у відкритому космосі, що сприятиме гармонізації міжнародної взаємодії у сфері космічної діяльності та формуванню ефективної системи глобального управління безпекою в космосі.

В дисертаційному дослідженні розкрито поняття, проаналізовано особливості міжнародного космічного права та визначено проблеми щодо його ефективності в сучасній системі міжнародної безпеки, що обумовлює актуальність формування кримінологічної моделі космічної безпеки. На підставі результатів дослідження понятійного апарату та особливостей міжнародного космічного права, ідентифіковано проблеми, пов'язані з його недостатньою ефективністю в сучасній системі міжнародної безпеки. Обґрунтовано, що розвиток теорії міжнародної космічної безпеки не може ґрунтуватися виключно на розширенні меж емпіричного аналізу, оскільки методологічні обмеження цієї теорії спричиняють фрагментарність емпіричних даних та варіативність дослідницьких підходів, що ускладнює формування цілісного наукового концепту міжнародного космічного права.

У зв'язку з цим доведено доцільність інтеграції кримінологічних методів та підходів, які забезпечують системний підхід до вивчення проблематики, сприяючи її концептуалізації та практичній реалізації заходів із забезпечення міжнародної космічної безпеки. Таким чином, міжнародна космічна безпека являє собою певний стан міжнародних відносин, при якому застосування міжнародно-кримінологічних методів дослідження правопорушень в космічній сфері, упорядкування зібраного матеріалу, його наукознавча систематизація, створюють умови та вказують на перспективу створення специфічного міжнародного напрямку у кримінологічній науці – міжнародної космічної кримінології.

В дослідженні було системно розглянуто процес становлення та розвитку міжнародного космічного права як підгалузі міжнародного публічного права, що виконує важливу регулятивну функцію у сфері міждержавних відносин, пов'язаних із дослідженням, освоєнням і використанням космічного простору. Простежено основні етапи його формування, які відбувалися під впливом глобальних політичних змін, науково-технічного прогресу, а також еволюції міжнародно-правових підходів до регулювання діяльності у космосі. На основі проведеного аналізу доведено, що чинна система міжнародного космічного права має низку суттєвих недоліків, насамперед через переважання норм декларативного характеру, які не мають обов'язкової юридичної сили. Такий формат правового регулювання, що позначається терміном «м'яке право», в умовах сучасних глобальних викликів та загроз не забезпечує належного рівня міжнародної космічної безпеки й не відповідає динаміці розвитку космічних технологій, інтересів держав та приватних суб'єктів. Це, у свою чергу, зумовлює необхідність докорінної модернізації міжнародного космічного права, яка передбачає його трансформацію з інструменту політичного узгодження позицій у повноцінний механізм регулювання правовідносин у сфері космічної діяльності.

Отже, міжнародне космічне право потребує системного оновлення на основі нових концептуальних і методологічних підходів, що забезпечать його ефективне функціонування в контексті забезпечення міжнародної безпеки. Це також передбачає розширення предметного поля дослідження даної правової підгалузі, з урахуванням сучасних реалій – від загальних принципів мирного використання космосу до формування механізмів запобігання конфліктам та правопорушенням у цій сфері.

Міжнародна кримінологічна безпека космічної діяльності – це абсолютно новий напрямок не лише в умовах глобалізації, а і в умовах інтернаціоналізації правопорушень в космічній сфері, що вимагає не лише перегляду існуючих приписів міжнародного космічного права та міжнародного кримінального права, а і вироблення єдиної нормативної бази з існуючих напрацювань як зобов'язального, так і рекомендаційного характеру з метою убезпечення як космічної діяльності так і правопорушень у цій сфері. Адже міжнародні організації, у тому числі і ООН, які відіграють значну роль у забезпеченні виконання договорів, не в змозі забезпечити дотримання їх членами своїх договірних зобов'язань.

Науково обґрунтовано, що міжнародне космічне право має розглядатися як комплексна, інтегративна правова система, яка поєднує у своєму змісті взаємопов'язані наукові, історичні, політичні, правові, економічні та техніко-технологічні парадигми. Така багатовимірність зумовлює потребу у міждисциплінарному підході до її подальшого розвитку та забезпечення її адаптації до реалій сучасної космічної діяльності. Окремо акцентовано на важливості збереження міжсферного балансу в процесі правового регулювання космічної діяльності, що виступає не лише умовою її сталого розвитку, а й фундаментальною передумовою гарантування міжнародної безпеки в умовах зростаючої напруженості у глобальному геополітичному середовищі. Таким чином, оновлення міжнародного космічного права має здійснюватися з урахуванням необхідності посилення його обов'язкового характеру, забезпечення належного контролю за його дотриманням та ефективного механізму міжнародної відповідальності за правопорушення у космічному просторі.

В роботі проведений аналіз стану національного космічного права України у контексті забезпечення національної безпеки та окреслено виклики, які стоять перед Україною як космічною державою. Доведено необхідність удосконалення нормативно-правового забезпечення космічної політики як на національному, так і міжнародному рівнях. На підставі критичного аналізу наукових досліджень космічного права України та національної безпеки в контексті правового регулювання космічної політики держави, що спрямовані на глибоке дослідження правових засад, які забезпечують розвиток і застосування космічних технологій в Україні, досліджено роль космічного права в формуванні ефективної космічної політики країни, акцентуючи увагу на забезпеченні національної безпеки та економічних інтересів через використання космічного простору. Такі дослідження фокусуються на вивченні міжнародних договорів (угод) і конвенцій, які регламентують діяльність в космосі, а також на розвитку національних правових норм, що регулюють участь України в глобальних космічних ініціативах і забезпечують ефективну інтеграцію національних інтересів у космічну діяльність.

Одним з ключових аспектів є формулювання правових механізмів, які гарантують використання космічних технологій для оборонних і економічних потреб, зокрема через забезпечення безпеки космічних об'єктів, захист національних інфраструктур, що функціонують завдяки космічним технологіям, та контроль над доступом до космічних ресурсів. Вимогою сьогодення для України, як держави, що входить до міжнародного співтовариства, залишається необхідність регламентації права у міжнародній космічній діяльності, та досягнення космічної безпеки через процеси регулювання і контролю діяльності суб'єктів космічних правовідносин при використанні доопрацьованих правових норм, як у національному, так і в міжнародному космічному праві. Таким чином, концептуально-структурна основа космічної доктрини України формується через взаємодію міжнародного та національного правового поля, а також розробку інституційних механізмів, що дозволяють ефективно управляти космічною діяльністю та інтегрувати інтереси національної безпеки в космічну політику.

Актуальність інституту міжнародної відповідальності держави як інструменту дієвості міжнародного космічного права зумовлена необхідністю створення правових механізмів для виконання норм, що регулюють діяльність у космосі. Космічні технології мають глобальний вплив на економічні, наукові та військові інтереси держав, тому важливо забезпечити правопорядок у космічній діяльності та гарантувати міжнародну стабільність. Відповідальність держав за порушення космічного права допомагає мінімізувати ризики та запобігти міжнародним конфліктам. Необхідність глобального адміністрування міжнародної космічної діяльності полягає в створенні єдиного підходу до правового регулювання космічної діяльності, що дозволить ефективно координувати зусилля країн і міжнародних організацій для забезпечення безпеки, стійкості та розвитку космічних технологій. Це включає моніторинг діяльності та розробку стандартів для безпечного використання космічних об'єктів і навігаційних систем.

На основі проведеного дослідження було запропоновано використання міжнародних організацій як механізму для ефективного впорядкування космічної діяльності, заснованого на концепції моделі міжнародної кримінологічної космічної безпеки. Зокрема, обґрунтовано можливість використання механізмів цих організацій для регулювання космічної діяльності та створення єдиного правового поля для запобігання міжнародним правопорушенням у цій сфері. Такий підхід передбачає створення інтегрованої правової структури, яка б регулювала всі аспекти космічної діяльності, враховуючи різноманітні міжнародні інтереси та загрози, пов'язані з використанням космічного простору. Тенденції та закономірності виникнення космічних небезпек потребують особливого наукового підходу для їх аналізу та попередження. Кримінологія, як наука, яка досліджує причинність правопорушень, може стати ключовим інструментом для дослідження цих загроз, оскільки дозволяє не лише виявити й класифікувати можливі правопорушення, а й аналізувати соціальні, технічні та політичні фактори, які сприяють виникненню космічних небезпек.

За підсумками дослідження розроблено кримінологічну модель космічної безпеки як складової міжнародної безпеки, що спрямована на дослідження космічних загроз і правопорушень, а також на формування механізмів їх

попередження. Сформовано концепт «міжнародна космічна безпека», який включає самостійні категорії, що утворюють нову юридичну конструкцію, і допомагає систематизувати аспекти космічної безпеки. Основними елементами цієї моделі є понятійно-категоріальне визначення безпеки, яке дає змогу чітко визначити загрози космічній безпеці. Це дозволяє встановити, як міжнародне право регулює такі загрози і які механізми можуть бути впроваджені для їх усунення. Міжнародна космічна безпека розглядається як система, що охоплює фізичні, правові, технічні та етичні аспекти космічної діяльності, що створює основу для розвитку правових норм та інституцій, які забезпечують стабільність і безпеку в космосі, а також попередження правопорушень у цій сфері. Дослідження, що здійснюються в межах цієї кримінологічної моделі, мають на меті розробку методів попередження правопорушень у космосі, зокрема щодо безпеки космічних об'єктів, дотримання міжнародних договорів і запобігання незаконним діям, які можуть становити загрозу для міжнародної стабільності. Отже, міжнародні організації в рамках цього підходу не лише регулюють космічну діяльність, а й активно займаються розробкою правових та інституційних механізмів для забезпечення глобальної безпеки в космосі, знижуючи ризики виникнення небезпек і конфліктів у цій сфері. Таким чином, кримінологічна модель міжнародної космічної безпеки є не лише теоретично обґрунтованою, але й необхідною складовою сучасної системи глобального правопорядку. Її формування дозволить забезпечити належний рівень захисту інтересів людства в умовах наростаючих загроз у космічному просторі.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що окремі наукові підходи та теоретичні положення щодо формування кримінологічної моделі космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів, запропонованої в дисертаційній роботі, доведені до рівня конкретних рекомендацій для удосконалення освітніх програм та наукових досліджень у сфері космічної безпеки, зокрема впроваджено у діяльність Національного центра аерокосмічної освіти молоді імені О.М. Макарова та в навчальний процес Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара при викладанні дисциплін «Кримінологія», «Кримінальний процес», «Кримінально-виконавче право», «Організація судових та правоохоронних органів».

Роботу виконано відповідно до напрямів наукових досліджень Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара: за темою «Модернізація національного підходу до вирішення проблем правового захисту людини і суспільства у контексті сучасних глобальних викликів» (2022-2024 рр., №0122U00109) та за темою «Розробка інноваційних стратегій сталого розвитку економічних систем з використанням технологій штучного інтелекту» (2025-2027 рр., №0125U001861).

Апробація матеріалів дисертації. Основні положення, висновки та практичні рекомендації дисертації доповідались і були схвалені міжнародних та всеукраїнських конференціях. Були опубліковані в 9 наукових публікаціях.

Отже, результати наукового дослідження придатні до практичного використання. Запропонована кримінологічна модель міжнародної космічної безпеки та інші пропозиції становлять комплексну методичну основу для

обґрунтування практичних рекомендацій забезпечення космічної безпеки в умовах глобалізації.

Доповідь закінчено, дякую за увагу.

Завершивши доповідь, здобувач відповів на запитання учасників міжкафедрального наукового семінару.

ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ:

Завершивши доповідь, здобувач відповів на запитання учасників міжкафедрального наукового семінару.

І.В. Патерило, д-р юрид. наук, професор: Скажіть, будь ласка, чи достатньо, на вашу думку, існуючих норм міжнародного космічного права для нормативно-правового регулювання правовідносин, що складаються в міжнародній космічній сфері? Якщо ні, то обґрунтуйте що саме потребує вдосконалення.

Г.Г. Петер, здобувач: Дуже дякую за Ваше запитання. На мою думку, існуючих норм міжнародного космічного права наразі недостатньо для ефективного нормативно-правового регулювання правовідносин, що складаються в міжнародній космічній сфері. Основні міжнародні договори, укладені в рамках ООН і ратифіковані більшістю держав, включно з Україною, заклали фундаментальні принципи космічного права, однак багато з них мають декларативний характер та не передбачають дієвих механізмів реалізації й контролю. Залишається невизначеним правовий статус таких понять як «космічна діяльність», «космічний простір», «космічний об'єкт», що створює колізії та ускладнює правозастосування. Крім того, відсутність узгодженого міжнародного правового режиму використання природних ресурсів небесних тіл, передбаченого, зокрема, Угодою про діяльність держав на Місяці та інших небесних тілах 1979 року, свідчить про наявні прогалини у регулюванні новітніх викликів. Таким чином, міжнародне космічне право перебуває на етапі розвитку та потребує суттєвого оновлення і вдосконалення як у частині термінологічної визначеності, так і в напрямі посилення регулятивної та охоронної функцій, що дозволить ефективно реагувати на сучасні технологічні й безпекові виклики у сфері космічної діяльності.

Л. М. Мудриєвська канд. юрид. наук, доцент: Який вплив мають сучасні глобальні виклики, зокрема нормативна фрагментарність, технологічні зміни та правова декларативність, на ефективність міжнародного космічного права, і яким чином інтеграція кримінологічних підходів може сприяти його трансформації у дієвий механізм забезпечення міжнародної космічної безпеки?

Г.Г. Петер, здобувач: Щиро дякую за запитання. Сучасні глобальні виклики, зокрема нормативна фрагментарність, стрімкі технологічні зміни та правова декларативність, суттєво знижують ефективність міжнародного космічного права як інструменту регулювання правовідносин у космічному просторі. Наявна система норм міжнародного космічного права сформована переважно в середині ХХ століття, коли космічна діяльність була монополією кількох держав. У сучасних

умовах, коли космос активно освоюється приватними компаніями, а кількість держав-учасниць космічної діяльності зростає, наявні правові норми не забезпечують належного рівня регламентації. Відсутність узгодженості між національними правовими системами, відсутність чітких механізмів відповідальності та контролю, а також слабка адаптивність до новітніх технологій створюють правовий вакуум, що ускладнює попередження і розслідування можливих правопорушень у космосі.

У цьому контексті інтеграція кримінологічних підходів може сприяти трансформації міжнародного космічного права в дієвий інструмент забезпечення міжнародної космічної безпеки. Застосування кримінологічного аналізу дозволяє виявляти потенційні джерела ризиків і загроз у сфері космічної діяльності, прогнозувати їхній розвиток, формувати ефективні превентивні стратегії. Зокрема, йдеться про криміналізацію небезпечних форм поведінки, створення міжнародної системи обліку та моніторингу космічних правопорушень, а також формування дієвого механізму міжнародної правової відповідальності за порушення правил поведінки у космічному просторі. Такий підхід забезпечить не лише підвищення правової визначеності, а й зміцнення міжнародного правопорядку в космічному просторі.

І. Г. Алексєєнко , канд. юрид. наук, д-р політ. наук, професор: У чому на Вашу думку має проявлятися відповідність змісту кримінологічної науки специфіці та масштабам міжнародних правопорушень в космічній сфері?

Г.Г. Петер, здобувач: Дякую Вам за цікаве запитання. У юридичній спільноті сталою є думка, що в умовах інтенсивної інтернаціоналізації міжнародної дійсності дедалі актуальнішим постає питання відповідності змісту кримінологічної науки специфіці та масштабам міжнародних правопорушень, зокрема і в космічній сфері. Саме кримінологія виступає тим інструментом, завдяки якому можливе запобігання і протидія правопорушенням у космічному просторі, однак ефективно впоратися з цим завданням здатна кримінологічна наука іншого рівня — міжнародна кримінологія.

Специфічною сферою міжнародної кримінології є визначення криміногенного характеру поведінки держави поза її участю в міжнародних нормах (договорах), а також її оцінка не лише з огляду на основоположні принципи міжнародного права *jus cogens*, а й з урахуванням міжнародно-правових звичаїв, традицій і норм міжнародної моралі. Саме міжнародна кримінологія, володіючи відповідним науковим інструментарієм глобального масштабу, здатна вивести державу «з тіні» в контексті причинності міжнародних космічних правопорушень і тим самим надати міжнародному кримінальному праву реального змісту та предметності.

Брак міжнародної кримінологічної спеціалізації призводить до того, що поза увагою як кримінологічної науки, так і міжнародного права залишається низка детермінантів міжнародної конфліктності в космічній сфері, що, у свою чергу, сприяє зростанню загроз міжнародному миру та безпеці.

К. В. Бережна, д-р юрид. наук, професор : Які Ви в результаті дослідження визначили основні проблеми правового регулювання міжнародних космічних відносин, що спричиняють відсутність механізмів забезпечення відповідальності держав за правопорушення у космічній сфері?

Г.Г. Петер, здобувач: Щиро дякую за запитання. На сьогодні дотримання правових принципів діяльності держав з дослідження та використання космічного простору спирається на Декларацію правових принципів, ухвалену Генеральною Асамблеєю ООН 13 грудня 1963 року. У ній закріплено, що держави повинні керуватися принципами співробітництва, взаємодопомоги та здійснювати свою діяльність у космічному просторі з належним урахуванням інтересів інших держав. Проте міжнародні космічні відносини та механізми їх правового регулювання, які побудовані на координаційних засадах взаємодії держав, виявляються недостатньо ефективними у частині забезпечення юридичної відповідальності за правопорушення у цій сфері.

Навіть за наявності чітко зафіксованого факту міжнародного правопорушення в космічному просторі, правова система не гарантує, що держава, особливо впливова, погодиться ідентифікувати порушення як результат власної зовнішньополітичної чи економічної діяльності. Унаслідок цього фактично відсутні підстави для порушення питання про притягнення такої держави до юридичної відповідальності. Як правило, порушення основоположних принципів міжнародного права штучно зводяться до детермінант політичного чи морального характеру, що нівелює зміст правового впливу і знижує ефективність міжнародного космічного права як механізму забезпечення правопорядку та безпеки у космічному просторі.

Н.С. Юзікова, д-р юрид. наук, професор: Які правові наслідки зумовлює відсутність чіткої дефініції поняття «космічний простір» у контексті формування міжнародно-правового режиму його використання?

Г.Г. Петер, здобувач: Щиро дякую за Ваше запитання. Досі не врегульованим залишається питання визначення поняття «космічний простір» та встановлення його меж, що унеможливорює повноцінне формування та функціонування міжнародно-правового режиму його використання. Міжнародне космічне право не містить чіткої легальної дефініції цього терміну, що створює правову невизначеність щодо меж дії норм міжнародного права у сфері космічної діяльності.

У більшості випадків, зокрема у науковій і довідковій літературі, під космічним простором розуміють простір за межами земної атмосфери. Однак відсутність офіційно визнаної нижньої межі космічного простору створює складнощі у правовому розмежуванні повітряного простору, який підпадає під суверенітет держав, та космічного простору, який відповідно до міжнародного права вважається глобальною спільною спадщиною людства.

Свосереднім компромісним підходом стала пропозиція делегації СРСР, озвучена у 1979 році на засіданні Юридичного підкомітету Комітету ООН з питань космосу, яка визначала нижню межу космічного простору на висоті не більше ніж 110 км над рівнем моря. Ця межа поступово набула статусу звичасвої норми і нині використовується в практичній космонавтиці як критерій розмежування повітряного та космічного простору. Водночас її юридичний статус залишається невизначеним.

Відсутність чіткої дефініції «космічного простору» у міжнародному праві породжує низку негативних наслідків, зокрема: складнощі з ідентифікацією

правового режиму об'єктів, що знаходяться на межі атмосфери і космосу; труднощі з визначенням юрисдикції та відповідальності держав за дії в навколоземному просторі; правову конкуренцію між нормами повітряного і космічного права; а також потенційні конфлікти між державами у разі комерційної чи військової діяльності на межі цих сфер. Усі ці чинники суттєво впливають на ефективність міжнародного правового регулювання космічної діяльності.

О. П. Литвин, канд. юрид. наук, доцент: Яким чином взаємодіють компоненти запропонованої Вами кримінологічної моделі космічної безпеки та як вони впливають на забезпечення міжнародної безпеки в космічній сфері, зокрема попередження загроз?

Г.Г. Петер, здобувач: Дякую за Ваше запитання. Кримінологічна космічна безпека є складним і комплексним явищем, яке в загальному розумінні можна охарактеризувати як стан захищеності життєво важливих інтересів кожної людини та всього людства від внутрішніх і зовнішніх загроз космічної діяльності, що тісно пов'язані між собою. Саме тому зміст кримінологічної космічної безпеки як системи заходів включає:

- здатність запобігати шкоді життєво важливим засадам як окремої особи, так і спільноти;
- стан їх захищеності;
- властивість і спроможність держави (або співдружності держав) реалізовувати необхідні заходи.

Сучасна система міжнародної космічної безпеки в умовах технічного прогресу значною мірою залежить від досягнень міжнародної економіки, політології, соціології, конфліктології, культурології та інших суміжних з правом наук. Саме на їхній основі мають вибудовуватися цільові кримінологічні механізми, завдяки яким можливо досягнути очікуваних результатів – у вигляді науково обґрунтованих рекомендацій для міжнародного права та правозастосовних структур щодо забезпечення міжнародної кримінологічної космічної безпеки.

Отже, міжнародна космічна безпека – це певний стан міжнародних космічних відносин, за якого застосування міжнародно-кримінологічних методів дослідження правопорушень у космічній сфері, упорядкування зібраного матеріалу та його наукова систематизація створюють підґрунтя для формування специфічного міжнародного напрямку в кримінологічній науці – міжнародної кримінології.

О. А. Грабильнікова, канд. юрид. наук, доцент: В першому положенні наукової новизни Ви пропонуєте модель космічної безпеки як складової міжнародної безпеки, в чому саме полягає головне завдання кримінологічної моделі міжнародної космічної безпеки ?

Г.Г. Петер, здобувач: Дуже дякую. Кримінологічна модель міжнародної космічної безпеки передбачає своїм головним завданням наукову розробку питань запобігання та протидії міжнародним правопорушенням у космічній сфері (діяльності), а також зменшення їхнього негативного та руйнівного впливу на суспільні відносини як у межах середовища проживання людства, так і за його межами – у космічному просторі. Це, своєю чергою, формує особливу методологію та науковий інструментарій, які необхідно адаптувати до сучасної кримінології.

Адже міжнародна космічна безпека – це якісно інша форма соціальної цілісності, ніж та, що ґрунтується на структурі окремої держави. Відтак дослідження конфліктності в межах цієї міжнародної космічної «мегацілісності» вимагає відмінної від «внутрішньодержавної» методології, оскільки предмет її дослідження перебуває в іншій площині, ніж традиційна кримінальна злочинність.

Йдеться про модель «запобіжного впливу», що передбачає вплив діяння, сила якого здатна стабілізувати, регулювати або ініціювати запрограмовані зміни у стані об'єкта запобігання правопорушенням у космічній сфері. Такий вплив може мати форму постійної або термінової активної інформаційної, адміністративної, силової дії, або їх сукупності, реалізованої суб'єктом запобігання стосовно криміногенних об'єктів шляхом вжиття конкретних заходів.

Цей вплив є науково обґрунтованим або практично апробованим процесом, методом чи засобом, через які об'єкти, що мають ознаки правопорушень, зазнають позитивних змін. Отже, запобіжний вплив — це цілеспрямований тиск суб'єкта на максимально конкретизований, вразливий до дії об'єкт правопорушення у космічній сфері. Його ефективність забезпечується завдяки комплексним науковим методикам і програмам, що є складовими кримінологічної моделі міжнародної космічної безпеки.

Є. А. Кобрусєва, д-р юрид. наук, професор: За результатами дослідження, чи вважаєте Ви існуюче визначення міжнародного космічного права не повним, поясніть, що нового Ви внесли в це поняття?

Г.Г. Петер, здобувач: Щиро дякую за Ваше запитання. У юридичній спільноті поширеним є визначення, що міжнародне космічне право – це підгалузь міжнародного публічного права, сукупність міжнародно-правових принципів і норм, які встановлюють режим космічного простору та небесних тіл і регулюють відносини між державами, міжнародними організаціями та комерційними структурами у зв'язку з дослідженням і використанням Космосу.

На мій погляд, таке визначення не є вичерпним. Його, принаймні, слід доповнити положеннями щодо раціонального використання й охорони космічного простору, а також правового захисту інтересів не лише держав-учасниць, міжнародних організацій і приватних компаній, а й усієї світової спільноти.

Отже, можна стверджувати, що космічні відносини становлять особливий вид міждержавних відносин щодо використання космічного простору, які мають бути врегульовані спеціальним космічним законодавством. Специфіка цих відносин зумовлена унікальними характеристиками їхнього предмета – космічного простору як частини Всесвіту, що існує поза межами Землі і не має традиційного просторово-територіального виміру.

ВИСТУПИЛИ:

Науковий керівник: д-р юрид. наук, проф. Т. В. Корнякова з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

Науковий керівник здобувача вказав на те, що здобувач в достатньому обсязі виконав освітню складову освітньо-наукової програми підготовки доктора

філософії. Освітня складова індивідуального плану роботи аспіранта була виконана з дотриманням встановлених строків та з досягненням високих результатів вивчення навчальних дисциплін. Як наслідок, Г.Г. Петер набув необхідні теоретичні знання, вміння та навички, а також інші компетентності, що є достатніми для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності. Здобувач достатньою мірою оволодів методологією наукової та педагогічної діяльності; це підтверджується проведенням нею власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

У процесі підготовки дисертації «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів» та виконання здобувачем розробленого та затвердженого індивідуального плану наукової роботи, здобувач, виконуючи загальні настанови наукового керівника, виявив належний рівень самостійності в науковому дослідженні на всіх його стадіях: при виборі теми дослідження, його плануванні, реалізації і остаточному доопрацюванні. Вироблені здобувачем теоретичні положення є достатньо обґрунтованими, а пропозиції мають практичне значення, зокрема в нормотворчій діяльності та правозастосуванні. Дисертація має послідовну та логічну структуру, а сформульовані наукові положення являють собою результат критичного переосмислення наявних та створення нових цілісних знань. При дослідженні опрацьовано велику кількість доктринальних джерел, законодавства, в тому числі перспективного та зарубіжного.

Здобувачем також дотримано вимоги академічної доброчесності та не допущено її порушень під час дослідження.

Отже, виконане здобувачем дисертаційне дослідження є першою працею, у якій комплексно та системно розглядаються цілісна кримінологічна модель космічної безпеки, яка враховує специфіку правопорушень у космічному просторі, механізми їх запобігання, а також інституційні можливості держав та міжнародного співтовариства щодо протидії цим загрозам. На основі здійсненого дослідження сформульовано концептуальні положення та тези, які виносяться на захист, а саме дисертантом вперше:

Розроблено кримінологічну модель космічної безпеки як складову міжнародної безпеки та сформульовано концепт «міжнародної космічної безпеки», який охоплює сукупність самостійних категорій, що утворюють нову юридичну конструкцію. Основними елементами цієї конструкції є визначення безпеки в науковому дискурсі, юридична природа космічних загроз та формулювання поняття «міжнародна космічна безпека». Окрім того, розкрито поняття і проблеми міжнародного космічного права, зокрема його неефективність в умовах сучасної міжнародної системи безпеки. Аргументовано, що розвиток теорії міжнародної космічної безпеки не може обмежуватись лише емпіричним аналізом, оскільки методологічні обмеження цієї теорії зумовлюють фрагментарність даних і різноманіття підходів, що унеможлиблює цілісне бачення предмета дослідження. У зв'язку з цим, застосування кримінології є необхідним для забезпечення системного підходу до вивчення проблеми. Описано генезу моделі міжнародної космічної безпеки як переосмислення ролі кримінології в контексті сучасних космічних правовідносин та її вплив на причинний комплекс правопорушень у

космічній сфері. Визначено, що кримінологічне забезпечення космічної безпеки є частиною інституту кримінологічного забезпечення та вдосконалення норм міжнародного космічного права. Доведено необхідність інституту міжнародної відповідальності держави як ефективного інструменту забезпечення дієвості міжнародного космічного права та глобального адміністрування космічної діяльності як основи кримінологічної моделі космічної безпеки. У контексті цього розглянуто перспективу створення міжнародної космічної кримінології як нового напрямку в кримінологічній науці. Запропоновано міжнародні організації як механізм впорядкування космічної діяльності, розкрито комплексну картину міжнародних космічних відносин та закономірності виникнення космічних небезпек, що потребують дослідження кримінологією.

Зважаючи на вищевикладене, науковий керівник здобувача д-р юрид. наук, професор **Т.В. Корнякова** вважає, що наукова кваліфікація Г.Г. Петера відповідає вимогам здобувача ступеня доктора філософії, а дисертація на тему: «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів» може бути рекомендована до прийняття до розгляду разовою спеціалізованою вченою радою.

ВИСНОВКИ ФАХІВЦІВ-ЕКСПЕРТІВ:

Долучившись до **обговорення основних наукових результатів** дисертації, канд. юрид. наук, доцент, **О.В. Лахова** відзначила те, що здобувач приділив належну увагу забезпеченню міжнародної космічної безпеки в умовах глобальних викликів. Поєднання різноманітних методів наукового пізнання дозволило здобувачу з'ясувати механізми впорядкування космічної діяльності на основі сформованого концепту моделі міжнародної кримінологічної космічної безпеки. Здобувач у дисертації доходить висновку про необхідність використання кримінологічної моделі космічної безпеки як складової міжнародної безпеки, що відповідатиме не лише тенденціям розвитку світу та суспільства, але й сформованому концепту «міжнародної космічної безпеки». Актуальність наукового дослідження та наукова новизна є беззаперечною, практична цінність полягає у сформованих рекомендаціях до чинного законодавства у сфері забезпечення міжнародної космічної безпеки.

Вважаю, що дисертація готова, відповідає вимогам, тому рекомендую її до захисту в разовій раді за спеціальністю 081 Право.

Позитивної характеристики наукового дослідження здобувача, та схвальний відгук надав д-р юрид. наук, професор **О.В. Сачко**, який зазначив, що в роботі здобувачем обґрунтовано необхідність вдосконалення системи міжнародного космічного права, на якому має ґрунтуватися міжнародний правопорядок у Космосі та потреба у глобальному адмініструванні міжнародної космічної діяльності на підставі міжнародних правових механізмів, з елементами організаційного впливу: міжнародного регулювання й управління, що уможливить запровадження комплексу заходів, спрямованих на досягнення кримінологічної безпеки в освоєнні космосу. Здобувачем розроблено практичні рекомендації щодо впровадження кримінологічної моделі космічної безпеки не лише через механізми кримінального права, а й на основі кримінологічної концепції, яка передбачає системний і

комплексний вплив на протиправну поведінку держав, залучених до космічної діяльності. Дисертація є завершеною самостійною кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати щодо індивідуалізації покарання та особливостей її застосування, що розв'язують конкретну наукову проблему.

Основні положення й висновки дисертаційної роботи Петера Германа Геннадійовича відповідають чинним вимогам Міністерства освіти і науки України, що висуваються до дисертаційних робіт. Враховуючи все викладене вважаю, що ми маємо підтримати цю роботу і рекомендувати її для захисту в разовій раді за спеціальністю 081 Право.

Висловлюючи свою позицію щодо наукового рівня дисертації, д-р юрид. наук, професор кафедри адміністративного і кримінального права **Н.С. Юзікова** зазначила, що здобувачем було проведено ґрунтовний феномологічний аналіз кримінологічного забезпечення міжнародної космічної діяльності її змісту та механізму забезпечення, що дозволило сформулювати нові та наситити додатковими існуючі аргументи на користь визнання таких кримінологічних знань та інструментарію окремою кримінологічною теорією.

Було розглянуто науково-практичну сутність моделі міжнародної кримінологічної безпеки в космічній сфері, зумовленої необхідністю розробки нової ідеології запобігання правопорушенням у космічній діяльності. В дослідженні особлива увага приділяється практичній потребі створення науково-обґрунтованих інноваційних механізмів та технологій, спрямованих на захист суспільства від криміногенних загроз і, найголовніше, на мінімізацію суспільно небезпечних наслідків. Автором доведено, що активний розвиток кримінологічної науки сприяє створенню сучасних заходів у рамках кримінологічної моделі космічної безпеки.

Окрім цього, в роботі розкрито антропогенні загрози у космічній діяльності які становлять одну з основних небезпек та провокують виникнення загроз природного і техногенного характеру та пов'язані з цим криміногенні явища і процеси, що викликає необхідність у посиленні наукового та професійного інтересу до безпекових проблем у освоєнні Космосу. Досить високий рівень та автентичність наукової новизни результатів дисертаційної роботи Г.Г. Петера свідчать про його спроможність здійснювати вагомі наукові дослідження та обізнаність в об'єктному полі проведеного дослідження.

Сформульовані у дисертаційній роботі наукові положення, висновки та рекомендації базуються на теоретико-методологічних засадах кримінологічної науки, узагальненні існуючих ідей та поглядів сучасних вітчизняних і зарубіжних науковців, використанні комплексу загальнонаукових і спеціальних методів. Наукові положення, висновки і рекомендації дисертації є теоретично та практично обґрунтованими.

Формальності виконані в повному обсязі. Достатня кількість публікацій.

Я підтримую цю роботу і пропоную винести позитивне рішення нашого фахового семінару та рекомендувати її до захисту в разовій спеціалізованій раді за спеціальністю 081 Право.

ВИСНОВОК ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Петера Германа Геннадійовича за темою «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – «Право»

Дисертація Петера Германа Геннадійовича за темою: «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – «Право» виконана на кафедрі адміністративного і кримінального права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (протокол № 12 від 30.06.2022 р.).

1. Ступінь актуальності теми дисертації

Здобувач переконливо обґрунтував нагальність та важливість наукового опрацювання питань, що є предметом його дослідження, висвітлюючи зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукової проблеми або завдання. Зокрема, здобувач звертає увагу на таке.

Збільшення загроз міжнародному миру та безпеці, а також зростання кількості й значущості міжнародних правопорушень у сфері космічної діяльності породжує все більше запитань щодо ефективності міжнародного права та його кримінологічного забезпечення. Об'єктивний аналіз криміногенної ситуації у космічній сфері свідчить про те, що сучасний рівень космічних загроз та спроможність їм протистояти є одними з ключових факторів, які спричиняють дестабілізацію політичної ситуації в світі та створюють реальні загрози не лише окремій країні, а і усьому суспільству.

Протистояння та боротьба з правопорушеннями у космічній сфері неможливі без їх глибокого розуміння та аналізу. Впоратися з цим можна лише на підставі розробки моделі міжнародної кримінологічної космічної безпеки, за допомогою якого можна сформулювати науково-обґрунтовані рекомендації щодо протидії правопорушенням в космічній сфері, які будуть запроваджені у сфері міжнародного космічного права та міжнародних правозастосовних структур.

Це потребує вирішення проблеми формування моделі міжнародної космічної безпеки.

Теоретичні підходи до формування концепції кримінологічної моделі космічної безпеки, а також роль і потенціал кримінології у вирішенні завдань у міжнародно-правовій сфері були предметом досліджень таких науковців як: Антипенко В.Ф., Бернадський Б.В., Дубовіч І., Корнякова Т.В., Мозоль С.А., Стельмах О.С., Сорока Л.В., Шишка Р.Б., Шемшученко Ю.С., Семеняка В.В. [Ошибка! Источник ссылки не найден.], Теліпко В.С., Овчаренко А.С., Попов

В.М., Богатов О.І., Юзікова Н.С., Легеза С.О., Драган О.В., Лахова О.В., Сачко О.В. та інші.

До зарубіжних досліджень, присвячених основним принципам та нормам космічного права й аналізу правової діяльності космічної галузі можна віднести: Чен Б., Лайл Ф. та Ларсен П., Трончетті Ф. та Моргентау Г.

В основу дослідження покладено наукові здобутки таких фахівців як : Стельмах О.С. «Міжнародно-правовий режим безпеки дослідження та використання космічного простору в мирних цілях» (2015 р.), Сорока Л.В., «Керівні принципи забезпечення довгострокової стійкості космічної діяльності як основа нової космічної доктрини» (2020 р.), Важна К.А. «Концепція кримінальної відповідальності держави: можливість реалізації в сучасному міжнародному праві» (2017 р.) та інші. Незважаючи на вагомість наявних наукових напрацювань правові механізми забезпечення міжнародного правопорядку в космічній сфері потребують подальших досліджень на засадах сучасних теоретичних та методичних підходів щодо формування концепції кримінологічної моделі космічної безпеки. На даний час бракує наукових розробок з проблематики кримінологічної космічної безпеки як безпосереднього об'єкту наукового пошуку, що обумовлює актуальність, теоретичну та практичну значимість дослідження.

Здобувач правильно визначає зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами, вказує на те, що дисертаційна робота узгоджується з положеннями I Гаазької мирної конференції 1899 р., Конвенції про мирне врегулювання міжнародних спорів, яка на II Гаазькій конференції 1907 р. була викладена в новій редакції. Україна з 1962 р. є учасницею цих конвенцій.

Роботу виконано відповідно до напрямів наукових досліджень Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара: за темою «Модернізація національного підходу до вирішення проблем правового захисту людини і суспільства у контексті сучасних глобальних викликів» (2022-2024 рр., №0122U00109), в якій автором запропоновано кримінологічну модель космічної безпеки як складової міжнародної безпеки, сформовано концепт «міжнародна космічна безпека» та визначено перспективи розвитку міжнародного космічного права в системі права міжнародних договорів (угод) і декларацій; за темою «Розробка інноваційних стратегем сталого розвитку економічних систем з використанням технологій штучного інтелекту» (2025-2027 рр., №0125U001861), де автором було проаналізовано космічне право України в контексті сталого розвитку та можливості використання технологій штучного інтелекту як складової міжнародної безпеки.

2. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що робота є першим комплексним дослідженням, у якому використано новітні досягнення космічного, міжнародного, кримінологічного та адміністративного права, що дозволило по новому вирішити завдання забезпечення міжнародної космічної безпеки. У результаті проведеного дослідження сформульовано та обґрунтовано

низку положень та висновків, які наділені безумовною теоретичною та практичною значущістю, а також конкретизують наукову новизну дисертаційної роботи, зокрема:

вперше:

- розроблено кримінологічну модель космічної безпеки як складової міжнародної безпеки та сформовано концепт «міжнародна космічна безпека», що охоплює низку самостійних категорій, що мають характерні риси та в сукупності утворюють якісно нову юридичну конструкцію. Основними її елементами є понятійно-категоріальне визначення безпеки у науковому дискурсі, юридична природа космічних загроз, а також на цій основі сформульоване визначення «міжнародна космічна безпека»;

- розкрито поняття і особливості міжнародного космічного права та проблеми щодо його неефективності в сучасній системі міжнародної безпеки та обґрунтовано, що розвиток теорії міжнародної космічної безпеки не може відбуватися виключно через встановлення чи розширення меж емпіричного аналізу. Основним чинником цієї проблеми є методологічні обмеження теорії міжнародної космічної безпеки, які зумовлюють фрагментарність емпіричних даних і різноманітність підходів, що унеможлиблює цілісне бачення предмета дослідження. У зв'язку з цим застосування методів і прийомів кримінології є необхідним, оскільки саме ця наука забезпечує системний підхід до вивчення проблематики та її практичну реалізацію;

- описана генеза моделі космічної безпеки як переосмислення поглядів на роль і призначення кримінології в сучасних умовах міжнародних космічних правовідносин, її цілеспрямований вплив на причинний комплекс правопорушень в космічній сфері, яка включає кримінологічне забезпечення космічної безпеки як основного і необхідного інструменту в системі міжнародних відносин;

- доведено актуальність інституту міжнародної відповідальності держави як ефективного інструменту дієвості міжнародного космічного права та необхідність глобального адміністрування міжнародної космічної діяльності - як першого кроку до кримінологічної моделі космічної безпеки, де лише кримінологія як традиційна наука про причинність правопорушень, з застосуванням міжнародно-кримінологічних методів та механізмів, в змозі методологічно охопити весь комплекс детермінантів міжнародних космічних небезпек, як правопорушень за міжнародним правом, що вказує на перспективу створення специфічного міжнародного напрямку у кримінологічній науці – міжнародну космічну кримінологію;

- запропоновано міжнародні організації – як варіант механізму впорядкування космічної діяльності на основі сформованого концепту моделі міжнародної кримінологічної космічної безпеки, розкрита комплексна картина загальносвітової політичної взаємодії суб'єктів космічних правовідносин і чітке структурне уявлення про систему міжнародних космічних відносин, як уособлення усіх сталих зв'язків та взаємодій між їх суб'єктами які формують тенденції та закономірності виникнення космічних небезпек, що підлягають дослідженню наукою кримінологія;

удосконалено:

- наукові розробки щодо **сучасних тенденцій** міжнародної космічної безпеки, а саме кримінологічно-небезпечні та причинно-наслідкові зв'язки конфліктності міжнародних космічних відносин які потребують нормативно-правового регулювання та вказують на необхідність створення специфічного міжнародного напрямку у кримінологічній науці – міжнародну космічну кримінологію;

- наукові положення щодо характеристики сучасного стану криміногенної обстановки в космічній діяльності в умовах глобалізації, обмеженість правозастосування міжнародного космічного права та сформульовано об'єкт дослідження - наукова розробка питань здатних стабілізувати, регулювати або вносити позитивні зміни у стан об'єкта з метою запобігання та протидії міжнародним правопорушенням в космічній сфері (діяльності), зменшення її негативного та руйнівного впливу на суспільні відносини як в межах середовища проживання людства так і за його межами – космічному просторі;

дістали подальшого розвитку:

- положення щодо етапів та принципів розвитку міжнародного космічного права, його особливості щодо забезпечення космічної безпеки в умовах діючих міжнародних договорів (угод) і декларацій, на яких базується міжнародне космічне право;

- наукові положення щодо сучасного стану і перспектив розвитку міжнародного космічного права в системі права міжнародних договорів (угод) і декларацій, на яких базується міжнародне космічне право як сукупності взаємопов'язаних парадигмальних аспектів (наукових, історичних, політичних, правових, економічних, науково-технічних закономірностей) та дотримання міжсферного балансу у процесі розвитку космічної діяльності;

- наукові розробки щодо аналізу Космічного права України і національної безпеки України в умовах правового регулювання космічної політики України як нової концепційно-сутнісної основи космічної доктрини України.

Крім того, слід погодитись із тим, що достовірність отриманих наукових результатів забезпечується широким використанням загальних і спеціальних методів наукового пізнання, використання яких у взаємозв'язку дало змогу досягти поставленої мети, обґрунтованість, достовірність отриманих результатів. Методологічною основою дослідження стали сучасні загальні та спеціальні методи наукового пізнання, системне застосування яких забезпечило розв'язання сформульованих задач і досягнення мети дисертаційної роботи. **Методи дослідження** були обрані з урахуванням багатовимірного підходу до аналізу міжнародних космічних правовідносин, охоплюючи правовий, історичний, політологічний та соціологічний аспекти. Кожен із цих напрямків має свої специфічні методи аналізу та узагальнення емпіричних даних, що суттєво відрізняються від традиційних кримінологічних підходів. Дослідження ґрунтується на досягненнях передусім таких гуманітарних наук, як геополітика, економіка, міжнародна соціологія, конфліктологія та інших суміжних з правом наук, що забезпечує комплексне розуміння динаміки правових процесів у сфері космічної діяльності. З огляду на специфіку таких галузей міжнародного права, як міжнародне кримінальне та міжнародне космічне право, а також враховуючи

визначений об'єкт і предмет дослідження, у роботі було застосовано традиційний науковий інструментарій. Зокрема, використовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні методи пізнання суспільно-правових явищ, а також загальні логічні прийоми – абстрагування, аналогія, аналіз, узагальнення тощо. Це забезпечило можливість належного виконання поставлених завдань і досягнення сформульованої мети.

У межах існуючих методологічних підходів до аналізу міжнародних космічних правовідносин було застосовано два основні напрями:

- історико-правовий підхід, який дозволяє розглядати міжнародні космічні відносини як специфічну форму суспільних взаємодій між суб'єктами космічної діяльності. Дослідження здійснюється шляхом аналізу еволюції інституцій, зв'язків та поведінкових моделей, що виникають і розвиваються у часовому та просторовому вимірах;

- геополітичний (геоекономічний) підхід, який передбачає аналіз міжнародних космічних правовідносин крізь призму політичної та економічної взаємодії між державами та іншими суб'єктами космічної діяльності. Особливий акцент робиться на просторовому розташуванні учасників міжнародних правовідносин, їх впливі на глобальні політичні та економічні процеси, а також на стратегічних аспектах освоєння та використання космічного простору.

Такий методологічний підхід зумовлений тим, що міжнародні космічні відносини та сформована система правовідносин між державами-учасниками, як наслідок їх розвитку на тлі глобалізаційних процесів, з часом набувають змін та закономірностей які потребують кримінологічного забезпечення, що набуває особливої актуальності та потребує удосконалення міжнародного космічного права.

Окрім цього, у роботі системно було використано такі методи дослідження як: статистичний метод, компаративістський метод та прогностичний метод.

Дисертація виконана грамотною українською мовою, стиль викладення матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі (точність, логічність, лаконічність, зрозумілість, зв'язаність, цілісність, завершеність).

3. Наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, та повнота опублікування результатів дисертації

1. Петер Г.Г. Космічне право України як складова міжнародного космічного права та його відповідність сучасним викликам глобалізаційних процесів у національних та міжнародних публічних правовідносинах. *Глобалізація і суспільство: національний, міжнародний та зарубіжний виміри*: монографія / Т. В. Корнякова, О. Л. Соколенко, В. С. Гошовський та ін.; за заг. ред. д-ра юрид.наук Т. В. Корнякової, д-ра юрид.наук Н. С. Юзікової. Дніпро: ЛІРА, 2021. С. 139-156. (загальний обсяг 28,6 друк. арк., особисто автора – 0,99 друк. арк., визначено етапи розвитку міжнародного космічного права, проаналізовано законодавство України, на якому ґрунтується космічна діяльність України, окреслено проблеми розвитку міжнародного космічного права, обґрунтовано необхідність правового регулювання космічних правовідносин).

2. Петер Г.Г. Кримінологічна модель космічної безпеки як необхідність у становленні нового світового порядку у воєнний та післявоєнний часи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №10. С. 489-492. URL: http://lsej.org.ua/10_2023/119.pdf.

3. Петер Г.Г. Космічний простір як складова глобалізаційних процесів потребує атмосфери безпеки та нормативно-правового регулювання. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2024. № 3. С. 141-150. <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-3-22>

4. Петер Г.Г. Правове регулювання міжнародних космічних відносин – передумова досягнення кримінологічної космічної безпеки (запобігання та протидії міжнародним правопорушенням в космічній сфері). *Право і суспільство*. 2024. № 5. С. 277-286. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.5.40>

5. Петер Г.Г. Характеристика кримінологічного забезпечення міжнародної космічної діяльності у сфері протидії космічним небезпекам в умовах міжнародних розбіжностей та військових конфліктів. *Журнал східноєвропейського права*. 2025. № 132. С. 281-291. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15080246>

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Петер Г.Г. Глобальне адміністрування космічної безпеки. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття* (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права): матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.). Одеса, 2022. Т. 1. С. 215-220. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35c02883-f691-48dc-8548-1b10b6e6afb2/content>

7. Петер Г. Глобальне адміністрування космічної діяльності, перший крок кримінологічної моделі космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів. *3rd International Scientific and Practical Conference «Scientific Paradigm in the Context of Technologies and Society Development»* (Geneva, Switzerland, July 26-28, 2022). Geneva, 2022. № 118. pp. 189-198. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/1031>.

8. Петер Г.Г. Кримінологічна модель космічної безпеки як інструмент становлення нового світового порядку у воєнний та післявоєнний часи. *Забезпечення принципів поваги, захисту та реалізації прав дитини у цифровому середовищі*: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конференції (м. Дніпро, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 23 листопада 2023 р.). Дніпро, 2023. С. 110-112. URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/Zbirnyk_Konf_Zahyst%20prav_dytyny_v_cifrovomu_sviti.pdf.

9. Корнякова Т.В., Петер Г.Г. Особливості міжнародного космічного права щодо забезпечення кримінологічної безпеки. *Scientific Research and Innovation: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Internet Conference* (Dnipro, April 3-4, 2025). Dnipro, 2025. P. 81-82.

ВИСНОВОК

Ознайомившись із дисертацією Петера Германа Геннадійовича за темою: «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів» та науковими публікаціями, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, а також взявши до уваги підсумки міжкафедрального наукового семінару, вважаємо, що:

1. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, наукової та практичної цінності здобутих результатів дисертація Петера Германа Геннадійовича за темою: «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів» відповідає вимогам, викладеним у «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44). Роботу виконано на достатньому для таких робіт науковому рівні, вона має теоретичне та прикладне значення, відповідає вимогам, встановленим у «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44)

2. Рекомендувати дисертацію Петера Германа Геннадійовича за темою: «Кримінологічна модель космічної безпеки в умовах глобалізаційних процесів» до захисту в спеціалізованій вченій раді для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

3. Клопотати перед вченою радою університету розглянути питання про створення спеціалізованої вченої ради для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право Петеру Герману Геннадійовичу у такому складі:

№	Прізвище, ім'я, по батькові	Місце основної роботи, підпорядкування, посада	Науковий ступінь, шифр, назва спеціальності, за якою захищена дисертація, рік присудження	Вчене звання (за спеціальністю, кафедрою), рік присвоєння	Наукові публікації, опубліковані за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача
1.	Юзікова Наталія Семенівна (голова)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства	Доктор юридичних наук 12.00.08 – кримінальне право та	професор кафедри адміністративного і кримінального права.	1. Юзікова Н.С. Інформаційна безпека у системі заходів запобігання кримінальним правопорушенням у сфері інформаційних технологій: досвід країн ЄС та США. <i>Аналітично-порівняльне правознавство</i> . 2023. №

		освіти і науки України, професор кафедри адміністративного і кримінального права	кримінологія; кримінально-виконавче право 2017 р., Україна	2021 р., Україна	5. С. 506-511. https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.91 (фахове видання, кат. «Б») 2. Юзікова Н.С. Роль рішень ЄСПЛ щодо забезпечення дотримання міжнародних стандартів у протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. <i>Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції</i>. 2023. № 6. С. 306-310. https://doi.org/10.32782/2408-9257-2023-6-47 (фахове видання, кат. «Б») 3. Юзікова Н.С. (2021). РОЗДІЛ VI Захист критичних інфраструктур від злочинних посягань – основа національної безпеки країни. <i>Деліктологія: Монографія. Академія ГУСПОЛ</i> : 2021, Т. 3. - 332 с. ISBN 978-80-907587-1-1. – С. 139-153.(15друк.арк.) https://eipe.com.ua/wp-content/uploads/2023/03/delictology-3.pdf#page=139
2.	Легеза Євген Олександрович (опонент)	Університет митної справи та фінансів Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро, професор кафедри публічного та приватного права	Доктор юридичних наук, 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право,	Професор кафедри адміністративного та митного права, 2018 р., Україна	1. Легеза Є.О. Місце космічної безпеки та космічної галузі в діяльності правоохоронних органів України як суб'єктів адміністративно-правового регулювання. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право</i>. 2025. Т. 3. № 87. С. 56-62. https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.3.8 (фахове видання, кат. «Б») 2. Легеза Є.О. Правове регулювання діяльності органів публічного адміністрування в сфері космічної діяльності та космічної безпеки. <i>Успіхи і досягнення у науці. Серія «Право»</i>. 2025. № 2(12). С. 100-109. https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-2(12)-100-109 (фахове видання, кат. «Б») 3. Leheza Y., Pisotska K., Dubenko O., Dakhno O., Sotskyi A. (2023). The Essence of the Principles of Ukrainian Law in Modern Jurisprudence. <i>Revista Jurídica Portucalense</i>. 2022. № 32. P. 342–363. ISSN-e: 2183-5705 ISSN: 2183-5799. https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705(32)2022.ic-15 (Scopus + Web of Science)

3.	Драган Олена Василівна (офіційний опонент)	Київський університет інтелектуальної власності і права Міністерства освіти і науки України, завідувачка кафедри кримінального права, процесу та криміналістики	Доктор юридичних наук. 12.00.10 – судуострій: прокуратура та адвокатура. 2019 р., Україна	Професор кафедри кримінального права, процесу та кримінології. 2020 р., Україна	1. Драган О.В. Космічна безпека в умовах глобалізаційних процесів. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2024. № 6. С. 241-245. https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-6-37 (фахове видання, кат. «Б») 2. Драган О.В. Нормативно-правове регулювання космічних відносин. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2024. № 5. с. 141-145. https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-5-21 (фахове видання, кат. «Б») 3. Драган О.В. Космічне право України і національна безпека України в умовах військового стану. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 2. с. 443-445. https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/105 (фахове видання, кат. «Б»)
4.	Лахова Олена Вадимівна (рецензент)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, доцент кафедри адміністративного і кримінального права	кандидат юридичних наук 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право, 2018 р., Україна	Доцент кафедри адміністративного і кримінального права. 2021 р., Україна	1. Лахова О.В. Міжнародне співробітництво щодо запобігання транснаціональній злочинності як основа формування безпечного простору для розвитку суспільства. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 2. С. 571-574. https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/141 (фахове видання, кат. «Б») 2. Лахова О. В., Миронова В. В. Достатність доказів як засада застосування спеціальної конфіскації: особливості доказування. Держава та регіони. Серія: Право. 2024. № 1. С. 103-107. https://doi.org/10.32782/1813-338X-2024.1.15 (фахове видання, кат. «Б») 3. Лахова О. В. Розуміння соціальної (громадської) справедливості як міри відповідальності між змістом протиправного діяння і його. Право і суспільство. 2024. №1, Том 2. С. 357-361. https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.1.2.71 (фахове видання, кат. «Б»)
5.	Сачко Олександр Васильович (рецензент)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, професор кафедри адміністративного і кримінального права	Доктор юридичних наук. 12.00.09. кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. 2019 р., Україна	Професор кафедри адміністративного і кримінального права. 2023 р., Україна	1. Сачко О.В. Правосуб'єктність міжнародних неурядових організацій: стан і перспективи розвитку. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2022. Вип. 4. С. 230-236. https://doi.org/10.32782/39221345 (фахове видання, кат. Б). 2. Сачко О.В., Хорошун О.В. Міжнародні стандарти та досвід зарубіжних країн забезпечення ефективності розслідування корупційних кримінальних правопорушень. Держава та регіони. Серія: Право. 2024. № 4. С. 112-116. https://doi.org/10.32782/1813-338X-2024.4.17 (фахове видання, кат. Б).

					3. Сачко О. В., Пузирний В. Ф. Проблеми правової визначеності та юридичних колізій при визначенні функції розслідування та процесуального керівництва слідством. <i>Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції</i> . 2023. № 3. С. 86-91. https://doi.org/10.32782/39221509 (фахове видання, кат. Б)
--	--	--	--	--	--

Усі кандидатури членів ради відповідають вимогам пп. 14, 15 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами).

Результати відкритого голосування:

«За» – 14 осіб

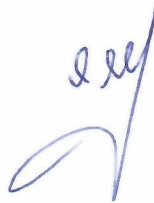
«Проти» – немає

«Утрималися» – немає

Рішення прийнято одноголосно.

Голова

міжкафедрального семінару

Ольга СОКОЛЕНКО

Секретар

Олена ГРАБИЛЬНІКОВА